

قدرت دنیای فناوری؛ از گسترش اضطراب تا مرگ حریم خصوصی

استاد برجسته ارتباطات با اشاره به مرگ حریم خصوصی در دنیای فناوری امروز، گفت: قدرت و اضطراب با یکدیگر همراه هستند؛

استاد برجسته ارتباطات با اشاره به مرگ حریم خصوصی در دنیای فناوری امروز، گفت: قدرت و اضطراب با یکدیگر همراه هستند؛ قدرت ما از آگاهی است و تکنولوژی امروز می تواند حتی این فرصت را نیز از انسان بگیرد و یا امکان تفکر را از او سلب کند. ساروخانی به گزارش خبرنگار ایکن؛ ششمین همایش سواد فضای مجازی امروز، دوشنبه ۱۷ دی ماه، با حضور پروفیسور باقر ساروخانی، استاد برجسته ارتباطات و سایر اساتید دانشگاه ها و محققان در مجتمع فرهنگی باغ زیبا برگزار شد.

باقر ساروخانی در این همایش با اشاره به شبکه های اجتماعی و اصل قدرت و اضطراب گفت: با وجود اینکه شبکه های اجتماعی قدرت زیادی را در پیامرسانی به انسان داده، اما انسان را به شدت دچار اضطراب کرده است؛ چراکه انواع آسیب ها در کمین اوست. انسان در طول قرون وسطی ارزشی نداشت و همواره منتظر بود تا خداوند برای او کاری انجام دهد و دوره رنسانس، انسان را از گور تاریخ خارج کرد. انسان پی برد که اشراف مخلوقات است و باید از سرچشمه عقل و علم خود استفاده کند و این دنیا به آنها امکان داد تا از ظرفیت های خود استفاده کنند.

وی افزود: اکنون وارد دنیایی شده ایم که هر انسانی این توانایی را دارد که خود تاریخ ساز باشد و به همه جهان پیام دهد و این قدرت بی نظیر انسان های شبکه ای امروز است و این انسان، یک انسان جدید است، پس انسان در واقعیت و انسان مجازی دو وجه متفاوت از انسان هستند که می توان به قدرت آنها پی برد. قدرت جدیدی که در راستای شبکه های اجتماعی و با یا بدون دولت ها، با اجازه یا بدون اجازه دولت ها ایجاد شده است. دغدغه انسان این بود که زمان را فتح کند و امروز انسان فاتح زمان است و در چند ثانیه پیام خود را ارسال می کند. در عصر امروز، انسان جغرافیا را نیز فتح کرده است و می تواند پیام خود را به همه دنیا ارسال کند.

ساروخانی تصریح کرد: شبکه های اجتماعی باعث شده است، اندام های انسان اعم از گوش، چشم و ... برجسته شود و اندام های ما امتدادی بیابند که در جهان بی نظیر باشد. چشم ما به سبب همین شبکه های اجتماعی همه جهان را می بیند و همه پیام ها و صداها را از سراسر دنیا می شنوند.

وی ادامه داد: اسرائیل این قدرت را دارد و می خواهد غزه را نابود کند، اما می داند که هر فلسطینی که می میرد، چشم بینای دنیا آن را می بیند و این طور نیست که قدرت بی پایان داشته باشد و بابت هر عملی که انجام می دهد نخواهد به واکنش جهان پاسخ دهد.

این استاد ارتباطات گفت: امروز، هر منطقه تبدیل به یک سرزمین جهانی شده است. این شبکه ها به ما متاورس، بلاکچین و ... را دادند، اما اضطراب را هم به همراه داشتند و تنها سواد رسانه ای است که می تواند این اضطراب را تعدیل کند و باید به سبب سواد رسانه ای بتوانیم آسیب های ناشی از این رسانه های عظیم و قدرتمند و تکنولوژی های برجسته را کاهش دهیم.

ساروخانی ادامه داد: در دنیای امروز پیدایش بسیاری از پدیده های جدید قدرت بشر را افزایش داده است و از اینجاست که سواد رسانه ای مطرح می شود. این سؤال مطرح می شود که آیا این رسانه های قدرتمند و تکنولوژی های برتر، تکنوکراسی ایجاد نمی کنند؟ یعنی انسان برتر و آفریننده به موجود مطیع و منفعل تبدیل نمی شود؟ فیلم عصر جدید چارلی چاپلین به همین موضوع اشاره دارد که این دستگاه ها و ماشین ها انسان را تسخیر خواهند کرد.

سلب سواد و امنیت شغلی از انسان ها

وی در ادامه بیان کرد: دنیایی که این همه قدرت به ما داد، اکنون سواد و امنیت شغلی را از انسان می گیرد، بنابراین قدرت و اضطراب امروز با یکدیگر همراه است. قدرت ما از آگاهی است و تکنولوژی امروز می تواند حتی این فرصت را نیز از انسان بگیرد و یا امکان تفکر را از او سلب کند. مرگ حریم خصوصی هم در این دوره اتفاق افتاده است. همه انسان ها نیازمند آزادی و حفظ حریم خصوصی هستند، اما دستگاه های عظیم و تکنیک های برجسته و هوشمند حریم خصوصی انسان ها را نقض می کنند.

ساروخانی با بیان اینکه جایی که سواد رسانه ای بیشترین ضرورت را دارد، در پیدایش و تولید اطلاعات است، گفت: امروز

اطلاعات کاذب بسیاری تولید می شود. اگر نتوانیم اطلاعات صحیح را از اطلاعات کاذب، فیک و جعلی تشخیص دهیم و انتخاب کنیم، دنیایی از اضطراب پیش رویمان قرار خواهد گرفت. چهار نوع دیپ فیک، امروز کاری می کنند که انسانی که اشرف مخلوقات است، نمی تواند حتی در مقابل آن تفکر و اندیشه کند، چه رسد به تشخیص فیک یا واقعی بودن آن. از این رو بیش اطلاعاتی امروز جایگزین کم اطلاعاتی شده است و دنیای امروز دنیای سرگردانی ها، اضطراب ها و تردیدها شده است. اگر نتوانیم این اطلاعات را بشناسیم دچار اضطراب خواهیم شد. دنیای آرام دیروز، به سبب همین شبکه های اجتماعی و هوش مصنوعی و ... تبدیل به دنیای ملتهب امروز شده است. پیدایش این تکنولوژی ها قدرت بیشتری را فراهم کرده است و اگر بتوانیم سواد را هم در کنار آن بیاموزیم، جهان دیگری را خلق خواهیم کرد.

وی ادامه داد: امروز خانواده ها سرشار از اطلاعات هستند، ولی باید بتوانند انتخاب کنند. دنیای شبکه ای امروز، انسان، زنان و حتی کودکان را تبدیل به کالا کرده است. در واقع آنها به دنبال فالوئر و درآمد بیشتر به این سمت و سو سوق پیدا کرده اند. شبکه های اجتماعی همچنین باعث توسعه اطلاعات دم دستی شده اند. اطلاعاتی دم دستی که در دوره شیوع کرونا، بیشتر شاهد آن بودیم و چندان درست نبودند.

استفاده ناصحیح از هوش مصنوعی

ساروخانی گفت: متأسفانه ما انسان ها از این فرصت استفاده مطلوب نکرده ایم و امروز نیز از هوش مصنوعی استفاده صحیح نمی کنیم. با وجود امکانات عظیمی که ایجاد شده است، اما از آن در جنگ و سلطه بر دیگران استفاده خواهد شد، در واقع تکنولوژی را می آموزند تا در خدمتشان قرار گیرد.

وی در پایان با اشاره به الگوریتم ها و پرامیت ها تأکید کرد: انسان باید سواد رسانه ای داشته باشد. در دنیا هوش مصنوعی، اوج سواد رسانه ای این است و اینکه بتوان با هوش مصنوعی گفت وگو کرد. اما نکته مهم این است که از هوش مصنوعی چه بخواهیم و چگونه بخواهیم تا بهترین و درست ترین پاسخ را دریافت کنند. از این بالاتر الگوریتم های ترکیبی هستند که ساخت برنامه ریزی آنها موجب می شود انسان ها بتوانند بر آفریده های خود حاکم باشند.

در ادامه این همایش، پنل نخست با دبیری بهاره نصیری و آمنة بختیاری و ارائه مقالات «تحلیل وضعیت ابعاد سواد رسانه ای در میان زنان کاربر فضای مجازی در شهر تهران» نوشته سمیه تاجیک اسماعیلی و فاطمه پیری «مرور نظام مند و تحلیل هم واژگانی هوش مصنوعی و توازن کار و زندگی» نوشته فرزانه میرشاه ولایتی، فرهاد نظری زاده و اسما خوثینی ها، «تأثیرات هوش مصنوعی بر ارزش های فرهنگی» نوشته مهدی فتوره چی، «تأثیر هوش مصنوعی در شبکه های اجتماعی» نوشته بهاره موقرنیا و مهناز امیرپور و «مقدمه بر روش های نوین یادگیری با تأکید بر تأثیر گیمیفیکیشن بر آموزش» نوشته بهاره نصیری و آمنة بختیاری اختصاص داشت.